

ELS GOIGS EN LA LITERATURA ANTIGA

"Gaude, flors virginalis..."
Tomàs de Canterbury

Des del segle XII la literatura catalana ofereix peces en vers i en prosa que exalcen els "goigs" de la Mare de Déu, i a Catalunya se'n troben diverses mostres anteriors al segle XIV.

Joan Berenguer de Masdovelles, poeta del segle XV i XVI, nomenat "Senyor de l'Arboç" que va residir a Barcelona i a Tarragona, llegim que és l'autor català medieval del qual són conservades més poesies, recollides gairebé totalment del cançoner autògraf que complià vers la fi del segon terç del segle XV."

En aquest cançoner hi ha una traducció catalana, quasi literal, de l'himne llatí que fou atribuït a Tomàs de Canterbury, que diu: *Alegra't, flor virginal incompresa...*. I una conservada en un manuscrit del començament del segle XVI, molt més lliure, i escrita en forma de "set goigs celestials" en versos heptasil·labs, acompanyada d'una oració, també en llatí.

Aquesta segona traducció és emparentada amb altres texts manuscrits i amb diverses impressions primerenques, especialment, els "Set goigs de la Verge de la Pietat", del segle XVI, si bé l'evolució dels goigs catalans de lloança a la Mare de Déu en general a advocacions més concretes seran els "Goigs a la Verge del Roser" compostos en el segle XV.

Hem volgut investigar sobre la bibliografia gogista dedicada al "Naixement del Senyor en el Pessebre", i hem pogut comprovar que és tan extensa que seria impossible plasmar-ho, en un modest article, dedicat a les Festes de Nadal.

En la Biblioteca de l'"Ateneu Barcelonès" -no sé si encara hi existeixen- s'hi conservaven uns goigs del segle XIII, que deien així:

"Lo primer Goigs que tu Maria agüst
Fonch aquest intent que l'Angel Gabriel
Tramés per Déu, que devallà del Cel
Té saludà a Jesús, concebit."

I de la col·lecció de Joan Bta. Batlle, "Los Goigs de Catalunya" del segle XVIII hi ha uns "Goigs en Memoria de uns Santuaris de Jerusalem que obtenen pública veneració en la Villa de Pals, Bisbat de Girona; els quals es col·locaren en l'església de la citada vila el dia 1 d'agost de l'any 1973".

Ens caldria una llarga dedicació, la qual no ens és possible, però, per acabar direm que en una edició del 1815, en trobem uns en castellà d'autor desconegut, cosa que ens demostra que l'influència de la llengua castellana, sobre Catalunya, després de la guerra del francès, fou ben notòria.

Amb aquesta senzilla explicació, desitjo a tots els lectors i en particular als "amics del goigs" un Bon Nadal.

Jaume Busqué i Marcet

DANIEL SANAHUJA

El dia de Nadal compleix 80 anys el nostre amic i col·laborador d'aquestes pàgines Daniel Sanahuja.

El Mestre Sanahuja, com se l'anomena, és una persona que ha tingut molta incidència en el món musical i escènic de la nostra ciutat. Home emprenedor, lluitador de mena, que durant tota la seva vida ha crescut delitósament en tot allò que ha emprés, aconseguint unes fites que ningú no les hi pot discutir ni menys negar.

La música ha estat el seu gran amor. N'ha escrit, n'ha estat intèrpret, ha estat editor i recopilador de la música popular del país i ha encabit dintre del pentagrama un gran nombre d'amics. Amics que, com ell, han escrit pàgines que nodreixen el món artístic

local.

I algunes d'aquestes pàgines les ha escrites parlant dels amics cantants, músics, actors... Pàgines que s'han anat publicant a QUADERN, on l'acollirem des del principi, perquè Sanahuja ens ha donat una mena de "pàgines viscudes" que són testimoniats irrefutables.

Malgrat l'acopi dels anys i apanys, ell segueix treballant i treballant. Si és que tot això li dona vida, li demanem que no ho deixi i que pugui afegir anys i més anys, amb salut, en aquesta seva vida, llarga i plena.

SABADELL EN EL IV CENTENARI DE LA MORT DE SANTA TERESA

Amb motiu del quart Centenari de la mort de Santa Teresa, un grup de "Tereses" que porten el seu nom, van organitzar diversos actes amb motiu de la cloenda d'aquest any teresià.

El dia 13 d'octubre es reuniren a l'Acadèmia Catòlica en un acte en el que hi eren convidades totes les dones de Sabadell que porten el nom de la Santa, en un senzill berenar en el transcurs del qual es passà un audiovisual de la vida de Santa Teresa i es donà un recital de les seves poesies a càrrec de les assistents.

El dia 15, festivitat de Santa Teresa, a la capella de les germanes Carmelites Descalces d'aquesta ciutat, es resaren "Laudes" al matí presidides per Mn. Joan Aran i a les 7 de la tarda II Vespres i Eucaristia concelebrada, presidida per monsenyor Josep M.ª Guix, bisbe auxiliar de Barcelona.

El dia 16 a la capella de les MM. Escolàpies, celebració eucarística del Centenari, presidida pel P. Calasanz Balagué, escolapi.

I, com a cloenda, el dia 24 d'octubre a la sala d'actes de l'Acadèmia Catòlica, la senyora Dolors Viñas, Vda. Taulé pronuncià una conferència sobre "Santa Teresa en el seu temps i en el d'avui".

La Sra. Viñas, d'una manera entenedora i amena, féu un petit històric de l'Espanya del segle XVI en el qual visqué la Santa; parlà de la manera com ens l'han presentada alguns historiadors, especialment el que fa referència a la seva ascendència. Passà tot seguit a comentar l'estil literari

d'aquesta escriptora que visqué en una època en que gairebé totes les dones eren analfabetes i que l'Església al cap de quatre-cents anys ha nomenat Doctora. Comentà la seva producció literària, especialment la seva autobiografia, el Llibre de Les Fundacions i altres obres i resumí d'una manera fàcil l'obra cimera de Santa Teresa "Las Moradas o Castillo Interior". Cità algunes de les seves poesies i acabà amb les famoses cartes de la Santa, per les quals, igual que en la seva autobiografia, hi desfien personatges de tota l'Espanya del seu temps i que, malgrat els quatre segles que ens en separen, conserven avui tota la frescor narrativa de l'escriptora.

Després del recital d'unes poesies llegides per les autores Maria Teresa Cabané i Remei Marín, la notable soprano Maria Teresa Boix, acompanyada al piano per Raimunda Mascarella, cantà l'Himne de Santa Teresa, lletra del P. Bolós i música del P. Antoni Massana; el Càntic de Santa Teresa musicat per Mn. Geis, i Lloances a Santa Teresa, lletra i música de Mn. Geis. Aquesta amb la participació del cor del grup UNIM-NOS.

L'acte revestí un èxit de públic que emplenà la sala -la qual resultà petita per encabir a tothom- i, tant la conferenciant com l'excel·lent soprano Sra. Boix, foren llargament aplaudides, així com l'autor de les cançons Mn. Camil Geis, que donà relleu a l'acte amb la seva presència i féu un breu comentari de la tradicional devoció teresiana a la nostra ciutat.